

Αριθμός 427

Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΠΟ ΙΟΝΙΖΟΥΣΕΣ ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΙΕΣ ΚΑΙ ΠΥΡΗΝΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΡΑΔΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΝΟΜΟΣ (ΝΟΜΟΣ 164(Ι) ΤΟΥ 2018)

Γνωστοποίηση σύμφωνα με το άρθρο 63 του Νόμου

- 164(Ι) του 2018. Ο Αρχιεπιθεωρητής, εφαρμόζοντας τις αρμοδιότητες που παρέχονται σ' αυτόν με βάση το άρθρο 63 του περί Προστασίας από Ιονίζουσες Ακτινοβολίες και Πυρηνικής και Ραδιολογικής Ασφάλειας και Προστασίας Νόμου του 2018, εκδίδει την παρούσα γνωστοποίηση.
- Συνοπτικός τίτλος. 1. Η παρούσα γνωστοποίηση θα αναφέρεται ως η περί Προστασίας από Ιονίζουσες Ακτινοβολίες και Πυρηνικής και Ραδιολογικής Ασφάλειας και Προστασίας (Κώδικας Πρακτικής αναφορικά με την Εφαρμογή Συστήματος Διαχείρισης από την Επιχείρηση ή τον Εργοδότη) Γνωστοποίηση του 2020.
- Ερμηνεία. 2. (1) Για τους σκοπούς της παρούσας γνωστοποίησης, εκτός αν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια –
- Επίσημη Εφημερίδα, Παράρτημα Τρίτο (Ι): 28.12.2018. «Κανονισμοί» σημαίνει τους περί Προστασίας από Ιονίζουσες Ακτινοβολίες και Πυρηνικής και Ραδιολογικής Ασφάλειας και Προστασίας (Καθορισμός Βασικών Προτύπων Ασφάλειας για την Προστασία από τους Κινδύνους που προκύπτουν από Ιονίζουσες Ακτινοβολίες) Κανονισμούς του 2018, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται.
- 164(Ι) του 2018. «Νόμος» σημαίνει τον περί Προστασίας από Ιονίζουσες Ακτινοβολίες και Πυρηνικής και Ραδιολογικής Ασφάλειας και Προστασίας Νόμο του 2018, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.
- «Σύστημα διαχείρισης» σημαίνει το σύνολο των αλληλένδετων ή αλληλεπιδρώντων στοιχείων εντός ή εκτός ενός οργανισμού που αποσκοπούν στον καθορισμό πολιτικών και στόχων και την επίτευξη των στόχων αυτών με αποδοτικό και αποτελεσματικό τρόπο.
- Νοείται ότι το σύστημα διαχείρισης ενσωματώνει όλα τα στοιχεία ενός οργανισμού σε ένα συνεκτικό σύστημα που επιτρέπει σε όλους τους στόχους του οργανισμού να επιτευχθούν.
- Νοείται περαιτέρω ότι τα στοιχεία αυτά περιλαμβάνουν τη δομή, τους πόρους και τις διεργασίες και διαδικασίες του οργανισμού, οι οποίες πρέπει να ανταποκρίνονται στο σύνολο των απαιτήσεων που αφορούν τον οργανισμό.
- «Υπηρεσία Ελέγχου» σημαίνει την Υπηρεσία Ελέγχου και Επιθεώρησης για Ακτινοβολίες του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας, η οποία λειτουργεί δυνάμει του άρθρου 7 του Νόμου.
- 164(Ι) του 2018. (2) Οποιοδήποτε άλλοι όροι χρησιμοποιούνται στην παρούσα γνωστοποίηση και δεν τυχάνουν διαφορετικού καθορισμού σ' αυτήν, θα έχουν την ίδια έννοια που αποδίδεται στους όρους αυτούς από τον Νόμο και τους Κανονισμούς.
- 164(Ι) του 2018. Επίσημη Εφημερίδα, Παράρτημα Τρίτο (Ι): 28.12.2018.
- Παράρτημα. Κώδικας Πρακτικής. 3. Ο Κώδικας Πρακτικής που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα παρέχει πρακτική καθοδήγηση στις επιχειρήσεις και τους εργοδότες αναφορικά με την εφαρμογή συστήματος διαχείρισης από την επιχείρηση ή τον εργοδότη.
- Έναρξη ισχύος. 4. Η γνωστοποίηση αυτή τίθεται σε ισχύ με τη δημοσίευσή της.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
(Παράγραφος 3)

Κώδικας Πρακτικής αναφορικά με την εφαρμογή συστήματος διαχείρισης από την επιχείρηση ή τον εργοδότη

Ο Αρχιεπιθεωρητής, λαμβάνοντας υπόψη ότι:

- (α) Το άρθρο 45(8) και (16) του Νόμου προνοεί ότι κάθε επιχείρηση ή εργοδότης υποχρεούται να θεσπίζει και εφαρμόζει κατάλληλο σύστημα ή συστήματα διεύθυνσης και διαχείρισης, ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης, της εγκατάστασης ή της πρακτικής για την οποία χορηγήθηκε έγκριση, δυνάμει του άρθρου 14 του Νόμου, και τα οποία δίδουν την δέουσα προτεραιότητα στην πυρηνική και ραδιολογική ασφάλεια και προστασία,
- (β) Το άρθρο 45(10) του Νόμου προνοεί ότι κάθε επιχείρηση ή εργοδότης εφαρμόζει προγράμματα διασφάλισης ποιότητας,
- (γ) Το άρθρο 45(11)(α) του Νόμου προνοεί ότι η επιχείρηση ή ο εργοδότης προβαίνει σε κατάλληλες ενέργειες ώστε να καλλιεργείται, προάγεται και διατηρείται αποτελεσματική νοοτροπία ασφάλειας και προστασίας σε όλα τα επίπεδα του προσωπικού και της ίδιας της διεύθυνσης της επιχείρησης, ως βασικού παράγοντα για την επίτευξη υψηλού επιπέδου ασφάλειας και προστασίας, το οποίο πρέπει να βελτιώνεται συνεχώς,
- (δ) Ο Τέταρτος και Έκτος Πίνακας του Νόμου περιλαμβάνουν απαιτήσεις παροχής πληροφοριών ή/και δικαιολογητικών αναφορικά με το σύστημα διαχείρισης που εφαρμόζεται από την επιχείρηση ή τον εργοδότη, προκειμένου να υποβληθεί αίτηση για παραχώρηση έγκρισης μέσω αδειοδότησης δυνάμει του άρθρου 14 του Νόμου και οι οποίες πληροφορίες λαμβάνονται υπόψη από την Υπηρεσία Ελέγχου κατά την εξέταση και αξιολόγηση της αίτησης, δυνάμει του άρθρου 33 του Νόμου,
- (ε) Το άρθρο 63(1) του Νόμου παρέχει την ευχέρεια στην Υπηρεσία Ελέγχου, για σκοπούς παροχής πρακτικής καθοδήγησης σε σχέση με τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται από τον Νόμο και από οποιουδήποτε Κανονισμού εκδίδονται με βάση αυτόν, να εγκρίνει και να εκδίδει Κώδικες Πρακτικής, Πρότυπα και Προδιαγραφές, κατάλληλες για τον σκοπό αυτό, τις οποίες μπορεί να αναθεωρεί, τροποποιεί ή αποσύρει οποτεδήποτε αυτή κρίνει σκόπιμο,
- (στ) Με βάση το άρθρο 63(2) του Νόμου, παράλειψη οποιουδήποτε προσώπου να συμμορφωθεί με οποιαδήποτε διάταξη Κώδικα Πρακτικής, Πρότυπου ή Προδιαγραφών που έχει εγκριθεί και εκδοθεί δυνάμει του άρθρου 63(1) του Νόμου αποτελεί αδίκημα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 43 του Νόμου,

εκδίδει τον ακόλουθο Κώδικα Πρακτικής, για σκοπούς πρακτικής καθοδήγησης των επιχειρήσεων και των εργοδοτών σχετικά με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον Νόμο και τους Κανονισμούς αναφορικά με την εφαρμογή συστήματος διαχείρισης, το οποίο δίδει την δέουσα προτεραιότητα στην πυρηνική και ραδιολογική ασφάλεια και προστασία:

1. Εισαγωγή

1.1 Το σύστημα διαχείρισης που εφαρμόζει η επιχείρηση ή εργοδότης σχεδιάζεται ώστε να ενσωματώνει ενιαία την πυρηνική ή ραδιολογική ασφάλεια, την πυρηνική προστασία, την προστασία από την ionίζουσα ακτινοβολία, την υγεία, το περιβάλλον, την ποιότητα, τον ανθρώπινο παράγοντα και κοινωνικές και οικονομικές παραμέτρους.

1.2 Το σύστημα διαχείρισης υποστηρίζει την επίτευξη του θεμελιώδους στόχου ασφάλειας που καθορίζεται στην Εθνική Πολιτική και Στρατηγική για την Πυρηνική και Ραδιολογική Ασφάλεια και Προστασία που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο το 2019, δηλαδή της προστασίας των ατόμων και του περιβάλλοντος από τις επιβλαβείς επιπτώσεις της ionίζουσας ακτινοβολίας και λαμβάνει υπόψη τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ ασφάλειας και προστασίας.

1.3 Το σύστημα διαχείρισης διασφαλίζει την ανάπτυξη ισχυρής νοοτροπίας ασφάλειας και προστασίας, την περιοδική αξιολόγηση των επιδόσεων ασφάλειας και προστασίας και την εφαρμογή των διδαγμάτων που εξάγονται από την αποκτούμενη εμπειρία. Το σύστημα διαχείρισης υποστηρίζει, επίσης, την ανάπτυξη προληπτικής (proactive) και αντιδραστικής (reactive) διαχείρισης.

2. Νομοθετικό πλαίσιο

2.1 Στην παράγραφο 2 του παρόντος Κώδικα Πρακτικής συνοψίζονται οι νομοθετικές διατάξεις που αφορούν την υποχρέωση από μέρους της επιχείρησης ή του εργοδότη να θεσπίζει και εφαρμόζει κατάλληλο σύστημα ή συστήματα διεύθυνσης και διαχείρισης και όλα τα συναφή ζητήματα που τίθενται στον παρόντα Κώδικα Πρακτικής.

2.2 Το άρθρο 44(1) του Νόμου προνοεί ότι η επιχείρηση ή ο εργοδότης που έχει την ευθύνη για μια εγκατάσταση ή πρακτική έχει και την πρωταρχική ευθύνη για την ασφάλεια και προστασία της εγκατάστασης και των πηγών ακτινοβολίας και την προστασία προσώπων έναντι κινδύνων έκθεσης σε ionίζουσα ακτινοβολία. Το άρθρο 45(1) του Νόμου προνοεί, επίσης, ότι κάθε επιχείρηση ή εργοδότης υποχρεούται να λαμβάνει όλα τα αναγκαία τεχνικά, οργανωτικά και διοικητικά μέτρα, σε συνάρτηση με την έγκριση που παραχωρείται με βάση το άρθρο 14 του Νόμου, ώστε να

διασφαλίζεται η ασφάλεια και η προστασία εγκαταστάσεων και πηγών ακτινοβολίας, η ασφάλεια και η προστασία της υγείας οποιουδήποτε προσώπου και να προστατεύεται η χρήση της περιουσίας και το περιβάλλον.

2.3 Το άρθρο 45(8) προνοεί ότι κάθε επιχείρηση ή εργοδότης πρέπει να δημιουργεί κατάλληλο σύστημα διεύθυνσης και διαχείρισης, ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης, της εγκατάστασης ή της πρακτικής για την οποία χορηγήθηκε έγκριση δυνάμει του άρθρου 14 του Νόμου, το οποίο διασφαλίζει, μεταξύ άλλων, ότι:

- (α) υπάρχει πολιτική και διαδικασίες που αποδεικνύουν ότι δίδεται προτεραιότητα στην πυρηνική / ραδιολογική ασφάλεια, την πυρηνική προστασία και την προστασία από τους κινδύνους από τη χρήση ιονίζουσας ακτινοβολίας,
- (β) οι κίνδυνοι από τη χρήση ιονίζουσας ακτινοβολίας για την υγεία και ασφάλεια προσώπων, για τη χρήση περιουσίας και για την προστασία του περιβάλλοντος εντοπίζονται έγκαιρα και λαμβάνονται διορθωτικά μέτρα ανάλογα με τον βαθμό επικινδυνότητας,
- (γ) οι ευθύνες κάθε προσώπου, καθώς και οι εξουσίες του για λήψη αποφάσεων σε ότι αφορά θέματα ασφάλειας, προστασίας, υγείας και ασφάλειας προσώπων ή προστασίας της χρήσης περιουσίας ή προστασίας του περιβάλλοντος, είναι σαφώς καθορισμένες και τα πρόσωπα αυτά διαθέτουν τα απαραίτητα προσόντα και είναι κατάλληλα εκπαιδευμένα και καταρτισμένα,
- (δ) υπάρχει συνεχής πληροφόρηση και παροχή οδηγιών σε θέματα ασφάλειας, προστασίας και προστασίας από ιονίζουσα ακτινοβολία σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας της επιχείρησης,
- (ε) όπου είναι πρακτικά εφικτό, οι πηγές ακτινοβολίας που βρίσκονται υπό την ευθύνη της επιχείρησης ή του εργοδότη καθίστανται ταυτοποιήσιμες και ιχνηλάσιμες ή, όπου αυτό δεν είναι πρακτικά εφικτό, υπάρχουν εναλλακτικές διαδικασίες ταυτοποίησης και ιχνηλάτησης των πηγών αυτών,
- (στ) όπου εκτός χρήσης ραδιενεργές πηγές αποθηκεύονται για παρατεταμένο χρονικό διάστημα, κατόπιν έγκρισης της αρμόδιας Αρχής, η εγκατάσταση στην οποία αποθηκεύονται είναι κατάλληλη για τον σκοπό αυτό, και
- (ζ) τηρούνται κατάλληλα και επικαιροποιημένα αρχεία που σχετίζονται με τις πηγές και πρακτικές που διεξάγονται και τα οποία είναι διαθέσιμα στην Υπηρεσία Ελέγχου.

2.4 Το άρθρο 45(10) του Νόμου προνοεί ότι κάθε επιχείρηση ή εργοδότης εφαρμόζει προγράμματα διασφάλισης ποιότητας, τα οποία εξασφαλίζουν, ανάλογα με την περίπτωση:

- (α) κατάλληλες εγγυήσεις ότι τα μέτρα που εφαρμόζονται για την ασφάλεια, την προστασία και την προστασία από τους κινδύνους από ιονίζουσα ακτινοβολία είναι ικανοποιητικά,
- (β) μηχανισμούς ελέγχου ποιότητας και διαδικασίες για την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων, και
- (γ) τακτικές αξιολογήσεις, επαληθεύσεις, καθώς και συνεχή βελτίωση, στον βαθμό που αυτό είναι ευλόγως εφικτό, της ασφάλειας και προστασίας των εγκαταστάσεών τους με συστηματικό και επαληθεύσιμο τρόπο. Αυτά περιλαμβάνουν την επαλήθευση της ύπαρξης μέτρων για την πρόληψη ατυχημάτων και τον μετριασμό των συνεπειών των ατυχημάτων, περιλαμβανομένης της επαλήθευσης της εφαρμογής των προβλέψεων άμυνας σε βάθος (βλ. ορισμό στο άρθρο 2 του Νόμου).

2.5 Το άρθρο 45(11) του Νόμου προνοεί ότι:

- (α) η επιχείρηση ή ο εργοδότης προβαίνει σε κατάλληλες ενέργειες ώστε να καλλιεργείται, προάγεται και διατηρείται αποτελεσματική νοοτροπία ασφάλειας και προστασίας σε όλα τα επίπεδα του προσωπικού και της ίδιας της διεύθυνσης της επιχείρησης, ως βασικού παράγοντα για την επίτευξη υψηλού επιπέδου ασφάλειας και προστασίας, το οποίο να βελτιώνεται συνεχώς.
- (β) οι ενέργειες στις οποίες προβαίνει η επιχείρηση ή ο εργοδότης για καλλιέργεια αποτελεσματικής νοοτροπίας ασφάλειας και προστασίας περιλαμβάνουν ιδίως:
 - (i) τη δέσμευση, σε όλα τα επίπεδα, του προσωπικού και της διεύθυνσης της επιχείρησης για την ασφάλεια και την προστασία, καθώς και τη συνεχή βελτίωσή της,
 - (ii) τη βελτίωση της ικανότητας του προσωπικού σε όλα τα επίπεδα να κρίνει κατά πόσον παρέχονται αρχές και πρακτικές για τη συνεχή βελτίωση της ασφάλειας και της προστασίας,
 - (iii) την ικανότητα του προσωπικού να υποβάλλει εγκαίρως αναφορές σχετικά με θέματα ασφάλειας και προστασίας,
 - (iv) την εξαγωγή διδαγμάτων από την εμπειρία λειτουργίας της εγκατάστασης, και
 - (v) τη συστηματική αναφορά κάθε απόκλισης από τις κανονικές συνθήκες λειτουργίας και τη διευθέτηση διορθωτικών μέτρων συναφών με τη διαχείριση ατυχημάτων που έχουν τη δυνατότητα να επηρεάσουν την ασφάλεια και την προστασία,
- (γ) η επιχείρηση ή ο εργοδότης λαμβάνει υπόψη στις ενέργειές της/του για επίτευξη ισχυρής νοοτροπίας ασφάλειας και προστασίας τα ακόλουθα στοιχεία:
 - (i) αποτελεσματικά συστήματα διαχείρισης,
 - (ii) κατάλληλη εκπαίδευση και κατάρτιση,

- (iii) διευθετήσεις που να της/του επιτρέπουν να καταγράψει, αξιολογεί και τεκμηριώνει την εσωτερική και εξωτερική λειτουργική εμπειρία που σχετίζεται με την ασφάλεια και την προστασία, καθώς και την αποτελεσματική επίλυση των θεμάτων που ανακύπτουν, και
- (iv) την αναφορά προς την αρμόδια Αρχή οποιωνδήποτε συμβάντων που έχουν δυνητικά επιπτώσεις στην ασφάλεια και την προστασία.

2.6 Το άρθρο 45(16) του Νόμου προνοεί, μεταξύ άλλων, ότι κάθε επιχείρηση ή εργοδότης υποχρεούται να θεσπίζει και εφαρμόζει κατάλληλα συστήματα διεύθυνσης και διαχείρισης, τα οποία δίδουν την δέουσα προτεραιότητα στην πυρηνική και ραδιολογική ασφάλεια και προστασία.

Νοείται ότι, για την επίτευξη του στόχου αυτού για την ασφάλεια και την προστασία, η επιχείρηση ή ο εργοδότης διασφαλίζει, μεταξύ άλλων, ότι:

- (α) ελαχιστοποιούνται οι επιπτώσεις των ακραίων φυσικών και των μη σκοπούμενων ανθρωπογενών κινδύνων,
- (β) αποτρέπεται η μη κανονική λειτουργία και οι αστοχίες,
- (γ) ελέγχεται η μη κανονική λειτουργία και εντοπίζονται οι αστοχίες,
- (δ) τα ατυχήματα που προκύπτουν λόγω της σχεδιαστικής βάσης είναι υπό έλεγχο,
- (ε) οι σοβαρές συνθήκες, περιλαμβανομένης της πρόληψης, της εξέλιξης των ατυχημάτων και του μετριασμού των επιπτώσεων των σοβαρών ατυχημάτων είναι υπό έλεγχο, και
- (στ) έχουν δημιουργηθεί οι οργανωτικές υποδομές για την εντός των εγκαταστάσεων ετοιμότητα και αντιμετώπιση έκτακτης ανάγκης, με σαφή κατανομή των αρμοδιοτήτων και συντονισμό μεταξύ της επιχείρησης, της αρμόδιας Αρχής και των φορέων ή οργανισμών απόκρισης έκτακτης ανάγκης, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις φάσεις μιας κατάστασης έκτακτης ανάγκης.

2.7 Ο Τέταρτος Πίνακας του Νόμου, στον οποίο παρατίθεται ενδεικτικός κατάλογος πληροφοριακών στοιχείων που πρέπει να περιλαμβάνονται στις αιτήσεις για παραχώρηση έγκρισης μέσω αδειοδότησης δυνάμει του άρθρου 14 του Νόμου, περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την υποχρέωση υποβολής πληροφοριών ή/και δικαιολογητικών αναφορικά με τη διασφάλιση της ποιότητας (βλ. στοιχείο (ι) του καταλόγου).

2.8 Ο Έκτος Πίνακας του Νόμου, στον οποίο καθορίζονται τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη από την Υπηρεσία Ελέγχου κατά την εξέταση και αξιολόγηση των πληροφοριών που σχετίζονται με την πυρηνική / ραδιολογική ασφάλεια, την πυρηνική προστασία και την προστασία από την ιονίζουσα ακτινοβολία αναφορικά με μία εγκατάσταση, πρακτική ή δραστηριότητα της επιχείρησης ή του εργοδότη, περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την υποχρέωση υποβολής πληροφοριών ή/και δικαιολογητικών αναφορικά με το σύστημα διαχείρισης που εφαρμόζεται από την επιχείρηση ή τον εργοδότη (βλ. στοιχείο (η) του καταλόγου).

3. Πληροφορίες για σκοπούς γνωστοποίησης ή έγκρισης

3.1 Η Υπηρεσία Ελέγχου έχει καθορίσει, μέσω της περί Προστασίας από Ιονίζουσες Ακτινοβολίες και Πυρηνικής και Ραδιολογικής Ασφάλειας και Προστασίας (Προδιαγραφές για πρακτικές, διαδικασίες και απαιτήσεις ρυθμιστικού ελέγχου που αφορούν στη γνωστοποίηση ή στην παραχώρηση έγκρισης μέσω καταχώρησης ή αδειοδότησης) Γνωστοποίησης του 2019 (Κ.Δ.Π. 153/2019), τις ελάχιστες πληροφορίες και δικαιολογητικά που πρέπει να υποβάλλονται από την επιχείρηση ή τον εργοδότη, με σκοπό τη γνωστοποίηση πρακτικών προς την Υπηρεσία Ελέγχου ή την αίτηση προς την Υπηρεσία Ελέγχου για παραχώρηση έγκρισης μέσω καταχώρησης ή αδειοδότησης, ακολουθώντας κλιμακούμενη προσέγγιση, ανάλογα με την περίπτωση.

3.2 Συνεπώς, όπου ζητούνται λεπτομέρειες σχετικά με το σύστημα διαχείρισης που εφαρμόζει η επιχείρηση ή ο εργοδότης, η επιχείρηση ή ο εργοδότης πρέπει να υποβάλλει, κατά περίπτωση, στοιχεία που αφορούν τα ακόλουθα:

- (α) το σύστημα διεύθυνσης και διαχείρισης, ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης, της εγκατάστασης ή της πρακτικής για την οποία χορηγήθηκε έγκριση, σύμφωνα και με τις απαιτήσεις των παραγράφων 2.3 και 2.4 του παρόντος Κώδικα Πρακτικής,
- (β) την οργανωτική δομή, τις διεργασίες, τις υπευθυνότητες, τα επίπεδα εξουσίας και τις διάφορες αλληλεπιδράσεις εντός της επιχείρησης ή του εργοδότη, από τα οποία να είναι δυνατό να τεκμαίρεται ότι η διεύθυνση της επιχείρησης ή ο εργοδότης ασκεί απρόσκοπτα επαρκή έλεγχο σε όλες τις εγκαταστάσεις, τις πρακτικές, το προσωπικό και σε κάθε υπεργολάβο, του οποίου τις υπηρεσίες τυχόν χρησιμοποιεί,
- (γ) την επάρκεια και διαθεσιμότητα των αναγκαίων πόρων, έμψυχων ή υλικών, με έμφαση στην ύπαρξη και διαθεσιμότητα προσοντούχου, έμπειρου, κατάλληλα εκπαιδευμένου και ενημερωμένου και επαρκούς σε αριθμό προσωπικού εντός της ίδιας της επιχείρησης ή από τον εργοδότη,
- (δ) τη διαχείριση και έλεγχο των αλλαγών στη διοικητική δομή της επιχείρησης ή του εργοδότη και των αναγκαίων πόρων,
- (ε) τον καταμερισμό και την εξειδίκευση καθηκόντων και υπευθυνοτήτων εντός της επιχείρησης ή από τον εργοδότη, από την οποία να είναι δυνατό να τεκμαίρεται ότι υπάρχει ενσωμάτωση της ευθύνης για τη διατήρηση της ασφάλειας και της προστασίας σε κάθε επίπεδο ανάθεσης καθηκόντων και υπευθυνοτήτων,

- (στ) την επάρκεια των διαθέσιμων οικονομικών διασφαλίσεων, για παράδειγμα των συμβολαίων ασφάλισης κινδύνων ή χρηματοοικονομικών εγγυήσεων για την επιστροφή ραδιενεργών πηγών μετά το τέλος της ωφέλιμης ζωής τους στον κατασκευαστή ή προμηθευτή τους, τη διαχείριση ραδιενεργών αποβλήτων ή την αποξήλωση / αποσυναρμολόγηση μιας εγκατάστασης,
- (ζ) το σύστημα διασφάλισης της συμμόρφωσης προς τις ισχύουσες νομοθετικές και ρυθμιστικές απαιτήσεις,
- (η) τις διευθετήσεις διεκπεραίωσης εργασιών από υπεργολάβους, σχεδιαστές, κατασκευαστές, μεταφορείς ή άλλους εξωτερικούς φορείς, περιλαμβανομένης της διαχείρισης της αλυσίδας τροφοδοσίας,
- (θ) για τα συστήματα ασφάλειας εγκαταστάσεων, πρακτικών ή δραστηριοτήτων με σημαντικό κίνδυνο από ραδιολογικής άποψης, τις διαδικασίες λειτουργίας και τις διαδικασίες συντήρησης που ακολουθούνται,
- (ι) το σύστημα αναγνώρισης, ιχνηλασιμότητας και τήρησης εγγράφων και ελέγχου των αρχείων,
- (ια) το σύστημα σχεδιασμού, ανάπτυξης, βελτίωσης και τροποποίησης διαδικασιών,
- (ιβ) τις διαδικασίες υποβολής εκθέσεων και εξαγωγής διδαγμάτων από την πείρα που αποκτάται από τη λειτουργία της εγκατάστασης, περιλαμβανομένων των ατυχημάτων και άλλων περιστατικών,
- (ιγ) τις διαδικασίες εξαγωγής και υιοθέτησης διδαγμάτων από τις ορθές πρακτικές που εφαρμόζονται από άλλες επιχειρήσεις ή εργοδότες, εντός και εκτός Κύπρου, για παράδειγμα μέσω των επαγγελματικών συνδέσμων,
- (ιδ) τις ρυθμίσεις για την εδραίωση και διατήρηση της ηγεσίας και της διοίκησης / διεύθυνσης από πλευράς φορέων και διευθυντικών στελεχών που είναι υπεύθυνα για εγκαταστάσεις, πρακτικές ή δραστηριότητες που ενέχουν κινδύνους έκθεσης σε ακτινοβολία,
- (ιε) τη διαδικασία διαχείρισης σημαντικών αλλαγών ή τροποποιήσεων από ραδιολογικής άποψης εντός της εγκατάστασης ή σε μια πρακτική ή δραστηριότητα που υπόκειται σε έγκριση από την αρμόδια Αρχή,
- (ιστ) τις ρυθμίσεις διασφάλισης της ποιότητας που έχουν τεθεί για να διασφαλίζεται ότι όλα τα στοιχεία που αφορούν τη λειτουργία της εγκατάστασης ή τη διεξαγωγή μιας πρακτικής ή δραστηριότητας σχεδιάζονται, παρασκευάζονται, κατασκευάζονται, συναρμολογούνται, δοκιμάζονται, πληρούν τις προϋποθέσεις, λειτουργούν, συντηρούνται και αντικαθίστανται σε συμμόρφωση με τις σχετικές απαιτήσεις ασφάλειας,
- (ιζ) την καταλληλότητα του χρησιμοποιούμενου εξοπλισμού, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της παραγράφου 4 του παρόντος Κώδικα Πρακτικής,
- (ιη) την καλλιέργεια, την προαγωγή και τη διατήρηση αποτελεσματικής νοοτροπίας ασφάλειας και προστασίας σε όλα τα επίπεδα του προσωπικού και της ίδιας της διεύθυνσης της επιχείρησης, σύμφωνα και με τις απαιτήσεις της παραγράφου 2.5 του παρόντος Κώδικα Πρακτικής,
- (ιθ) την ύπαρξη και χρήση κοινών όρων / λεξιλογίου επικοινωνίας, με βάση τους βασικούς όρους που χρησιμοποιούνται στο σύστημα διαχείρισης.

Νοείται ότι οι όροι αυτοί πρέπει να ορίζονται και να αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του προγράμματος κατάρτισης του προσωπικού, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι διατηρείται εντός της επιχείρησης ή του εργοδότη κοινή συνισταμένη συνεννόησης και επικοινωνίας και ότι ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος αστοχίας ή πρόκλησης κατάστασης έκτακτης ανάγκης από ασυνεννοησία ή παρερμηνεία,

- (κ) τις ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της τεχνικής ποιότητας της πληροφόρησης που παρέχεται στην επιχείρηση ή τον εργοδότη από εξωτερικούς οργανισμούς, για παράδειγμα από υπεργολάβους, υπηρεσίες εμπειρογνωμοσύνης ή τον εργοδότη εξωτερικών εργαζομένων, για χρήση κατά τη λειτουργία της εγκατάστασης ή κατά την εκτέλεση της πρακτικής ή δραστηριότητας,
- (κα) τις ρυθμίσεις επαλήθευσης της διασφάλισης της ποιότητας, περιλαμβανομένων των εσωτερικών και εξωτερικών ελέγχων,
- (κβ) τις ρυθμίσεις που δεικνύουν ότι ελαχιστοποιείται η πιθανότητα αστοχίας ή/και πρόκλησης κατάστασης έκτακτης ανάγκης λόγω περιορισμών που οφείλονται σε ανθρώπινους παράγοντες,
- (κγ) τις ρυθμίσεις επαρκούς απόκρισης σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, και
- (κδ) ειδικότερα για πρακτικές ή δραστηριότητες με ιατρικές εκθέσεις, πληροφορίες σχετικές με την ακτινοπροστασία των ασθενών, περιλαμβανομένων των ρυθμίσεων για τη βαθμονόμηση των πηγών που χρησιμοποιούνται κατά τις ιατρικές εκθέσεις και την περιγραφή του συστήματος διαχείρισης.

Νοείται ότι τα πιο πάνω στοιχεία πρέπει να παρουσιάζονται με τέτοιο τρόπο ώστε να τεκμηριώνεται επαρκώς και ευκρινώς ότι η επιχείρηση ή ο εργοδότης εφαρμόζει αποτελεσματικά κατάλληλο σύστημα διαχείρισης και διεύθυνσης και ότι πληρούνται οι απαιτήσεις της νομοθεσίας και οι διατάξεις που συνοψίζονται ή/και επεξηγούνται στον παρόντα κώδικα πρακτικής.

3.3 Για την εφαρμογή κλιμακούμενης προσέγγισης, η επιχείρηση ή ο εργοδότης λαμβάνει υπόψη τα ακόλουθα:

- (α) τη σημασία και την πολυπλοκότητα του οργανισμού, της λειτουργίας της εγκατάστασης ή της διεξαγωγής της πρακτικής ή δραστηριότητας,
- (β) τους κινδύνους και το μέγεθος των δυνητικών επιπτώσεων (κινδύνων) που συνδέονται με την ασφάλεια, την προστασία, την υγεία, το περιβάλλον, την ποιότητα και τα οικονομικά στοιχεία κάθε εγκατάστασης, πρακτικής ή δραστηριότητας, και

- (γ) τις πιθανές συνέπειες για την ασφάλεια και την προστασία σε περίπτωση βλάβης ή απρόβλεπτου συμβάντος ή σε περίπτωση που μια πρακτική ή δραστηριότητα είναι ανεπαρκώς προγραμματισμένη ή δεν πραγματοποιείται ορθά.

3.4 Για τους σκοπούς εφαρμογής του παρόντος Κώδικα Πρακτικής, η επιχείρηση ή ο εργοδότης μπορεί να συμβουλευτεί τις εκδόσεις του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας:

- (α) “Leadership and Management for Safety”, General Safety Requirements, IAEA Safety Standards Series No. GSR Part 2, Βιέννη, 2016, όπως τροποποιείται ή αντικαθίσταται, και
- (β) “Application of the Management System for Facilities and Activities”, Safety Guide No. GS-G-3.1, Βιέννη, 2006, όπως τροποποιείται ή αντικαθίσταται.

4. Καταλληλότητα εξοπλισμού

Η επιχείρηση ή ο εργοδότης πρέπει να τηρεί ή/και εφαρμόζει:

- (α) κατάλογο του εξοπλισμού, ο οποίος ικανοποιεί συγκεκριμένα κριτήρια ή/και προδιαγραφές ώστε να θεωρείται κατάλληλος για χρήση στην εγκατάσταση ή/και διεξαγωγή της πρακτικής, καθώς και τεκμηρίωση της ανάλυσης που έγινε για την κατάρτιση αυτού του καταλόγου εξοπλισμού,
- (β) κριτήρια / προδιαγραφές του εξοπλισμού που αναφέρεται στο στοιχείο (α) πιο πάνω,
- (γ) κατάλογο των διαδικασιών ελέγχου του εξοπλισμού που αναφέρεται στο στοιχείο (α) πιο πάνω,
- (δ) διαδικασίες επαλήθευσης ότι ο εγκατεστημένος εξοπλισμός συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις επιλογής, εγκατάστασης, χρήσης και απόδοσης που έχουν τεθεί,
- (ε) διαδικασίες επαλήθευσης της καταλληλότητας του εξοπλισμού του στοιχείου (α) πιο πάνω, καθ’ όλη τη διάρκεια ωφέλιμης ζωής του εγκατεστημένου εξοπλισμού,
- (στ) πρόγραμμα τακτικής συντήρησης, δοκιμών και επιθεώρησης του εξοπλισμού και διαδικασία ανατροφοδότησης ώστε να διασφαλίζεται ότι η παλαίωση του χρησιμοποιούμενου εξοπλισμού δεν υπονομεύει ή/και δεν θέτει σε αμφιβολία από πλευράς ασφάλειας και προστασίας την καταλληλότητα του εξοπλισμού,
- (ζ) πρόγραμμα κατάλληλων διορθωτικών ενεργειών για την επιδιόρθωση / επαναλειτουργία του εξοπλισμού,
- (η) πληροφορίες σχετικά με τη φυσική ακεραιότητα και λειτουργικότητα του εξοπλισμού, και
- (θ) στην περίπτωση εξοπλισμού μετρήσεων, το ελάχιστο όριο ανίχνευσης πρέπει να είναι ανάλογα μικρότερο από το επίπεδο συμμόρφωσης, ώστε να επιτρέπεται η πέραν πάσης αμφιβολίας επίδειξη συμμόρφωσης με το επίπεδο αυτό.

5. Ειδικές απαιτήσεις για τη μεταφορά ραδιενεργών υλικών

5.1 Επιπρόσθετα στις απαιτήσεις επίδειξης συμμόρφωσης των παραγράφων 2 έως 4 του παρόντος Κώδικα Πρακτικής, η επιχείρηση ή ο εργοδότης πρέπει να είναι σε θέση να τεκμηριώνει την εφαρμογή ειδικών απαιτήσεων που αφορούν τη μεταφορά ραδιενεργών υλικών. Προς τούτο, η επιχείρηση ή ο εργοδότης:

- (α) διαθέτει το απαραίτητο προσωπικό και πόρους για την υλοποίηση αποτελεσματικού προγράμματος συμμόρφωσης με τις ισχύουσες νομοθετικές και ρυθμιστικές απαιτήσεις που αφορούν τη μεταφορά ραδιενεργών υλικών και αυτό πρέπει να προσδιορίζει με σαφήνεια τα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για την εκπλήρωση των διαφόρων ειδικών απαιτήσεων για τη μεταφορά.

Νοείται ότι, όπου υπάρχει εκχώρηση εξουσιών και αρμοδιοτήτων από τη διεύθυνση σε υπεύθυνα πρόσωπα, αυτή πρέπει να τεκμηριώνεται και αιτιολογείται, ωστόσο η πρωταρχική ευθύνη ανήκει στην επιχείρηση ή τον εργοδότη (άρθρο 44 του Νόμου),

- (β) παρέχει κατάλληλη εκπαίδευση και κατάρτιση στα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για την εκτέλεση του προγράμματος συμμόρφωσης με τις ισχύουσες νομοθετικές και ρυθμιστικές απαιτήσεις που αφορούν τη μεταφορά ραδιενεργών υλικών.

Νοείται ότι τα παρεχόμενα προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης πρέπει να τεκμηριώνονται και να είναι διαθέσιμα για επιθεώρηση ή/και υποβάλλονται στην Υπηρεσία Ελέγχου, όταν αυτό ζητείται, σύμφωνα και με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας και της έγκρισης που παραχωρείται από την Υπηρεσία Ελέγχου.

Νοείται περαιτέρω ότι η επιχείρηση ή ο εργοδότης πρέπει να εφαρμόζει διευθετήσεις για την αξιολόγηση των παρεχόμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων ή της κατάρτισης, καθώς και για επαλήθευση της επιτυχούς πρόσληψης της παρεχόμενης γνώσης ή/και πρακτικής εμπειρίας από κάθε εκπαιδευόμενο,

- (γ) εφαρμόζει καθορισμένες διαδικασίες για τον σχεδιασμό και την κατασκευή ή την επιλογή και προμήθεια, όπως εφαρμόζεται, των συσκευασιών μεταφοράς,
- (δ) ως ο αποστολέας μιας συσκευασίας μεταφοράς με ραδιενεργά υλικά:
 - (i) χρησιμοποιεί την ενδεδειγμένη συσκευασία για κάθε συγκεκριμένο περιεχόμενο της συσκευασίας.

Νοείται ότι ο μεταφορέας της συσκευασίας με ραδιενεργά υλικά μπορεί να διαθέτει ή/και χρησιμοποιεί περαιτέρω συσκευασίες, είτε για φυσική φύλαξη ή διαχείριση τη συσκευασίας είτε για σκοπούς ακτινοπροστασίας κατά τη μεταφορά,

- (ii) εφαρμόζει καθιερωμένες διαδικασίες για την ορθή σήμανση (marking and labelling) των συσκευασιών, περιλαμβανομένου του προσδιορισμού του δείκτη μεταφοράς,
- (ε) παρέχει στο προσωπικό γραπτές και κατανοητές οδηγίες για τον χειρισμό, τη φόρτωση, την αποθήκευση, τη χρήση και τη συντήρηση των συσκευασιών που προορίζονται για μεταφορά, οι οποίες μπορούν να παρέχονται υπό τη μορφή εγχειριδίου οδηγιών,
- (στ) εφαρμόζει καθιερωμένες διαδικασίες για την προετοιμασία και τον χειρισμό μιας συσκευασίας με ραδιενεργά υλικά,
- (ζ) εφαρμόζει καθιερωμένες διαδικασίες και χρησιμοποιεί κατάλληλα βαθμονομημένο εξοπλισμό μετρήσεων για την επίβλεψη των επιπέδων ραδιενέργειας και τυχόν διαρροής ραδιενεργών υλικών ή/και ραδιομείωσης,
- (η) εφαρμόζει καθιερωμένες διαδικασίες για την ορθή προετοιμασία και έλεγχο όλων των σχετικών εγγράφων της μεταφοράς, την ορθή σήμανση (placarding) των οχημάτων μεταφοράς, την παροχή όλων των απαιτούμενων εγγράφων σε υπεργολάβους ή άλλες επιχειρήσεις που συμμετέχουν στην αλυσίδα μεταφοράς, π.χ. αεροπορικές ή ναυτιλιακές εταιρείες, και την παροχή πληροφόρησης στην Υπηρεσία Ελέγχου ή/και στην αρμόδια Αρχή άλλου κράτους, το οποίο αφορά με καθ' οιονδήποτε τρόπο η μεταφορά,
- (θ) εφαρμόζει διαδικασίες που ρυθμίζουν τις απαιτούμενες ενέργειες σχετικά με τη σήμανση, το στοίβαγμα, τη διαλογή, τον διαχωρισμό κ.λπ. των συσκευασιών,
- (ι) εφαρμόζει κατάλληλο πρόγραμμα ακτινοπροστασίας του προσωπικού για όλες τις πρακτικές ή δραστηριότητες σχετικά με τη μεταφορά ραδιενεργών υλικών, σε συμμόρφωση με τις σχετικές εθνικές απαιτήσεις, το οποίο αναθεωρείται όταν χρειάζεται,
- (ια) εφαρμόζει διαδικασίες για την αντιμετώπιση περιπτώσεων μη συμμόρφωσης των συσκευασιών και οποιωνδήποτε παραμέτρων των πρακτικών ή δραστηριοτήτων που αφορούν τη μεταφορά ραδιενεργών υλικών με τις ισχύουσες απαιτήσεις, καθώς και για τη διεξαγωγή κατάλληλης διερεύνησης και διορθωτικών ενεργειών και της αναγκαίας ανταλλαγής πληροφόρησης και αποστολής εκθέσεων,
- (ιβ) εφαρμόζει κατάλληλες διευθετήσεις για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, οι οποίες δοκιμάζονται και επικαιροποιούνται περιοδικά.

Νοείται ότι, για την ικανοποίηση των πιο πάνω απαιτήσεων, η επιχείρηση ή ο εργοδότης που ενεργεί ως ο αποστολέας μιας συσκευασίας μεταφοράς με ραδιενεργά υλικά συνεργάζεται και παρέχει κάθε αναγκαία πληροφόρηση στην επιχείρηση ή εργοδότη που αναλαμβάνει την καθαυτή μεταφορά της συσκευασίας σχετικά με τη φύση και τα χαρακτηριστικά της συσκευασίας και του περιεχομένου της. Η πληροφόρηση αυτή ενδέχεται να είναι χρήσιμη στον μεταφορέα της συσκευασίας, για παράδειγμα στη διαμόρφωση ειδικών κανόνων ακτινοπροστασίας κατά τη μεταφορά, στην παροχή ειδικής εκπαίδευσης προς τους εργαζόμενους που θα διεκπεραιώσουν τη μεταφορά και στον καταρτισμό διευθετήσεων για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.

5.2 Προκειμένου να επιτυγχάνονται τα βέλτιστα δυνατά επίπεδα ασφάλειας και προστασίας, η επιχείρηση ή ο εργοδότης μπορεί, αναφορικά με την εφαρμογή συστήματος διαχείρισης στη μεταφορά ραδιενεργών υλικών, να συμβουλευτεί και εφαρμόζει, κατά περίπτωση, ακολουθώντας κλιμακούμενη προσέγγιση, τον μη διεξοδικό κατάλογο μέτρων που παρατίθεται στον Πίνακα του Παραρτήματος V "Example / Model of a checklist for auditing a Management System" της έκδοσης του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας με τίτλο "Compliance assurance for the safe transport of radioactive material", Safety Guide No. TS-G-1.5, Βιέννη, 2009, όπως αυτή τροποποιείται ή αντικαθίσταται.

6. Επιβολή

Για σκοπούς συμμόρφωσης με τις πρόνοιες της παρούσας γνωστοποίησης, εφαρμόζονται τα μέτρα επιβολής που προνοούνται σύμφωνα με το άρθρο 63 του Νόμου, κατ' εφαρμογή του άρθρου 43 του Νόμου.

7. Παροχή πληροφόρησης

Η Υπηρεσία Ελέγχου δύναται να προβαίνει, με αναρτήσεις στον επίσημο ιστότοπο του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας, με τρόπο και σε χρόνο που κρίνει κατάλληλο, στην παροχή πληροφόρησης σχετικά με τα προβλεπόμενα στην παρούσα γνωστοποίηση.

Έγινε στις 10 Σεπτεμβρίου 2020.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΑΚΗ,
Αρχιεπιθεωρητής.